

1992

SZÁMOLNAK BENNÜNKET

Az eddigi jelek alapján valószínű, hogy a végeredmény szerint [az 1992-es népszámlálásról van szó] kevesebben leszünk valamivel, mint ahányan ténylegesen vagyunk. Úgy gondolom, ez nem egészen meglepő, hiszen körülbelül így is képzeltük. De:

1. Nem értem nagy riadalmunkat, amely akörül támadt, hogy a kérdőívekre a „nemzetiség”, illetve az „anyanyelv” rovathoz előre be van írva a román, „vallásfelekezet” rovathoz pedig az ortodox. Ezt olyan praktikus megoldásnak látom, amely megkíméli az adatfelvevő biztosokat attól, hogy országos viszonylatban legalább 32 milliószor kelljen leírniuk azt a szót, hogy *román*, és sejtetően legalább 15 milliószor azt, hogy *ortodox*. A megfelelő esetekben ezeket elég csak beikszelni, s lehet továbbmenni. Ha tisztességtelenül számolnak össze bennünket, az biztosan nem a kérdőív miatt lesz – ettől még lehetne korrekt módon felvenni (és úgy is hagyni) az adatokat. Ha meg nem ez a szándék, akkor csalni ugyanúgy lehetne másfajta kérdőívvel is. Úgyhogy ezen semmi sem múlik, illetve a lényeg nem ezen múlik.

2. Azt sem értem, miért volna olyan nagy szerencsétlenség, hogy a nemzetiség és az anyanyelv lehetséges opciói között külön fel van tüntetve – a magyar mellett – a székely is. Elvégre mi rossz van ebben? Hiszen sok bajunk van nekünk, de ott még nem tartunk, hogy a végén két számot ne tudnánk összeadni. (Mert feltehető, hogy valami „csoda” folytán megint megjelenik majd a kimutatásban vagy 2000 székely is, de ez a lényegen úgysem változtat sokat.) Sőt egyebet mondok. Ha az RMDSZ-nek lettem volna, s ha a listán csak a „magyar” szerepelt volna, követeltem volna, hogy a „székely”-t is vegyék fel, mivel különben a következő népszámlálásig egyebet sem hallottunk volna, mint azt, hogy mi tulajdonképpen sokkal kevesebben vagyunk magyarok, mint amennyit a végeredmény mutat, mert van vagy 500–600 ezer székely, aki csak azért nem vallhatta magát székelynek, mert nem volt ilyen rubrika. Így viszont most ország-világ megláthatja majd, hányan fogják magukat székely anyanyelvűnek vallani, s az egész vitát le lehet venni a napirendről.

3. Mondom, valószínű, hogy a végösszeg kevesebbet fog mutatni, mint ahányan vagyunk valójában. Annyit azonban még mindig nem lehet belőlünk lefaragni, hogy ez a lényeg valamit is változtatna.

4. Legfeljebb nem fogjuk megtudni, hányan is vagyunk hát. Ezt azonban mi népszámlálási eredményekből immár sohasem fogjuk megtudni, ebbe bele kell törődnünk. Mert még ha valami csoda folytán tisztességesen számolnának is össze bennünket, mi akkor sem hinnénk el, hogy csak annyian vagyunk!

Szabadság 1992. január 16.

(Ahogy ma látom)

Többszörösen tévedtem. Azt, hogy *román*, nem 32 milliószor, hanem 41 091 948-szor (20 408 542-szer a nemzetiség, 20 683 406-szor pedig az anyanyelv rovathánál), azt pedig, hogy *ortodox*, nem 15 milliószor, hanem 19 802 389-szer kellett volna leírni. – A másik tévedésem a 4. ponthoz kapcsolódik: nagy meglepődésemmre a 2002-es népszámlálási eredmények nyilvánosságra hozatalakor legalábbis a nyilvános beszéd végre nem arról szólt, hogy már megint mennyit loptak el belőlünk, hanem igazi együttgondolkozást serkentő módon tudomásul vette, hogy a közölt szám sajnos nagyon is hihető, és csak ártanánk vele, ha továbbra is be akarnánk csapni magunkat. Mégiscsak megy ez a világ előre!

A cikket különben azért is írtam, mert abban az időben az újságok többször is figyelmeztettek bennünket ezekre a „veszélyekre”, némelyik úgy, mintha valami újabb katasztrófa előtt állnánk, és azért is, mert egy kicsit azt is jellemzőnek láttam, hogyan fordítjuk energiánkat olyasmire, amire pedig nem érdemes. Úgy gondoltam, a parlamenti munkában is inkább a tényleges problémákra kellene koncentrálni, nem pedig az ilyesmibe kötni bele, aminek önmagában gyakorlatilag semmiféle rossz következménye nem lehet számunkra. Mondtam is ezt akkor egyik parlamenti képviselőnknek, és azt a választ kaptam rá, hogy a politikusnak az a dolga, hogy amibe csak bele lehet kötni, abba kössön bele. Hát ezért nem lettem én politikus.